

III МІЖНАРОДНА НАУКОВА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ
**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ: ТЕОРІЯ І
ПРАКТИКА**

III INTERNATIONAL SCIENTIFIC INTERNET CONFERENCE
**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2021

УДК 635.656:631.547

ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ ТА РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ НА СОРТОВУ ПРОДУКТИВНІСТЬ ГОРОХУ ПОСІВНОГО В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ ЗАХІДНОГО

Небаба К. С., канд.с.-г. наук

E-mail: agronebaba@gmail.com

Подільський державний аграрно-технічний університет

Постановка проблеми. Важливий фактор підвищення продуктивності сільськогосподарських культур є сорт. У вологі роки при вирощуванні традиційних листочкових сортів гороху посівного спостерігається значне вилягання рослин, внаслідок чого освітленість середніх та верхніх ярусів листків зменшується від 6,5 до 19,3% відповідно, як наслідок 30 – 60% нижньої частини стебла та близько 65% листків передчасно жовтіє та відмирає, а в решти листочків знижується активність хлоропластів. Дана тенденція призводить до зменшення маси насіння, урожайності та якості зерна.

З метою вирішення цієї важливої проблеми, селекціонерами були створені безлисточкові сорти гороху так звані «вусаті». Рослини таких сортів формують меншу площу листків, ніж листочкові форми, але до настання повної стиглості зерна вони значно стійкіші до вилягання.

Серед сучасних інтенсивних технологій значний вплив на підвищення урожайності сільськогосподарських культур, а в тому числі і гороху посівного є система удобрення. Значна кількість досліджень, як експериментальних так і теоретично-прикладних з питань удобрення гороху доводять, що кожен елемент мінерального живлення має своєрідне важливе значення. Нестача будь-якого з них призводить до порушення фізіологічних процесів у рослин, погіршення їхнього росту й розвитку, зниження врожайності та якості зерна. Застосування регуляторів росту на посівах даної культури не менш актуальне та перспективне питання в даний час.

Виклад основного матеріалу. Польовий трифакторний дослід був закладений у десятипільній науково-дослідній сівозміні науково-дослідного центру «Поділля» впродовж 2016-2018 рр.

Схема досліді передбачала три сорти гороху; Готівський, Фаргус та Чекбек; варіанти удобрення: P₃₀K₄₅ (контроль), N₁₅P₃₀K₄₅, N₃₀P₃₀K₄₅, N₄₅P₃₀K₄₅ та регулятори росту: контроль – без обробки, ПлантаПег – 25 г/га, Емістим С – 30 мл/га, Вимпел – 30 мл/га.

Посівна площа елементарної ділянки складала 0,50 м², облікової – 0,48 м². Попередник – пшениця озима. Обробіток ґрунту проводили загальноприйнятий для Лісостепової зони України.

Доведено, на варіантах де застосовували мінеральні добрива та регулятори росту у рослин гороху сортів Готівський, Чекбек та Фаргус значно збільшувалася листкова поверхня, покращувалися фотосинтетичні та симбіотичні процеси, показники структури урожаю, урожайність та якість зерна.

Досліджено, на варіанті – контроль (P₃₀K₄₅ та без внесення регуляторів росту) урожайність гороху сортів Готівський становила – 2,11 т/га, Чекбек – 2,68 т/га та Фаргус – 1,82 т/га. Кращими були показники урожайності зерна гороху на ділянках де застосовували мінеральні добрива у дозах N₃₀P₃₀K₄₅ у поєднанні з регуляторами росту Вимпел, Емістим С та ПлантаПег і становили для гороху сорту Готівський 2,55-2,85 т/га, сорту гороху Чекбек 4,0-4,32 т/га та сорту Фаргус 3,13-3,30 т/га.

Висновки. Найсприятливіші умови для росту та розвитку і реалізації біологічної продуктивності гороху, створювалися після внесення мінеральних добрив у дозах N₃₀P₃₀K₄₅, з обробленням посівів регуляторами росту, які виключно у малих концентраціях суттєво змінювали процеси життєдіяльності рослинного організму та сприяли зростанню урожайності зерна гороху.